

A félévi bizonyítvány a szülők bírálata is

Most történt iskoláinkban az 1954—55-ös tanév első félévének lezárása. Konkret adatok bizonyítják, milyen munkát végeztek a pedagógusok és a tanulók. Inkább általános iskolai viszonylatban szeretném az eredményekről néhány gondolatot elmondani, és a hiányosságok feltárással a második félév eredményeinek kedvezőbb alakulását elősegíteni.

Az iskola oktató-nevelő munkája eredményessége három tényezőtől függ: a pedagógus, a tanuló és a szülő. Mindhármuknak közös erővel, egymás munkáját támogatva kell a közös célt elérni, hogy eredményeket érjenek el. Kétségtelen, hogy

a szociális pedagógia magasabb követelményeket támaszt mindhármukkal szemben. Az is vitathatatlan, hogy a munka súlypontja a pedagóguson nyugszik.

A pedagógus munkája nem könnyű; sokoldalú, és a hivatás érzése nélkül nem vezet eredményre. Sztálin elvtárs mondtotta, hogy az író a lélek mérnöke. Mi sokan azt valljuk, hogy a pedagógus a lélek szobrásza, ő alakítja a fiatal lelket, ő faragja le a vadhatásokat, ő formálja a fiatalságot olyanná, hogy a szépet, a jövőt, a becsületet, az igazat keresse mindig. Munkája normával nem mérhető, hiszen az osztályzatok a bizonyítványokban csupán egy részletet jelentenek munkája eredményének. Az igazi eredmények csak hosszú évek után láthatók, mikor a volt tanítványokat az élet próbára teszi.

Mivel nagy és felelősségteljes munka a nevelés, a pedagógusokat segíteni kell ebben a munkában a tanulóknak, a szülőknek, az egész társadalomnak. Felszabadulásunk tizedik évében már elmondhatjuk, hogy pedagógusaink zöme rendelkezik azokkal a felkészültségekkel, amelyekkel a szociális nevelés megvalósítható.

A bizonyítványok eredményei mégis azt mutatják, hogy nem értünk el olyan színvonalat, melyet joggal elvárhat dolgozó népünk.

Volt olyan osztály, ahol az átlageredmény első negyedévről 1.8 volt, sok osztályban pedig 2.3—2.6 között mozgott. Igaz, hogy — főleg a falusi, tanyai iskolákban — voltak olyan nehézségek az év elején, melyek részben indokolták az eredmények gyengeségét. Az is igaz, hogy a mostani félévi eredményeknél mutatkozik javulás. De mindezt nem kielégítő: sok iskolánál nincs vagy alig van kitűnő, jeles tanuló, de túlsok a bukott. Legtöbb iskola nem éri el azt az átlageredményt, amit a fennálló viszonyok mellett fel kellene mutatnia.

Mi ennek az oka? Röviden felelhetünk erre a kérdésre: nem jó, nem kielégítő az iskola és a szülő ház kapcsolata. Hogy ez a kapcsolat megjavuljon, az nagymértékben a szülőknél múlik.

Tudjuk, hogy a szülők, az édesanyák és az édesapák szeretik gyermekeiket és azt akarják, hogy hazánk becsületes, jó dolgozó legyenek, hogy életük boldogabb, ifjúságuk szebb, jövőjük békés és gondtalan legyen. A szülők ifjúsága még nem lehetett ilyen. Régi, elhanyagolt iskolákban legfeljebb három-négy elemi járhattak ki és tudományuk az írás, olvasás és a számolás alapjain nem igen terjedhetett túl. Nem a szülők hibája ez, nem az ő szegénység, hanem az a rendszer, amely nem adott több lehetőséget nekik. Viszont ma, mikor a népi demokrácia lehetővé teszi a tanulást, természetes dolog, hogy többet sajátítsanak el az iskolában a gyermekek. Mégis vannak olyan szülők, akik nem segítik gyermekeik tanulását, nem kívánják, hogy többet tudjanak azok, mint amennyit ők tanulhattak. Ezért a félévi bizonyítvány a szülők bírálata is, nemcsak a gyermekek tanulmányi munkájára nézve.

A szülők is elősegítették a gyenge eredményeket, mert gyakran előfordult az, hogy a gyerekeket nem engedték az iskolába, vagy hogy az órán egy-egy tanítvány nem tudott figyelni, sokszor el is aludt, mert már hajnalban felkeltek dolgozni otthon.

A leckéjét sem tudta elkészíteni az otthon rárótt munka miatt. Vagy ami még ennél is rosszabb, annyira nem törődtek vele, hogy eljártszotta, elcsavarogta az időt. Nagy a szülők feladata, ha azt akarják, hogy gyermekeik élete különb legyen az övéknél. Ezért áldozatot is kell hozni. Szülői kötelesség ez, melyet a gyermek iránti szeretet parancsol. Az a kis vesztesség, mely a gyermekek iskoláztatási ideje alatt mutatkozik látáshoz, később majd kamatosan megtérül, mikor felnőtt emberekké válva ezek a tanulók gyakorlatilag felhasználhatják az életben számtani, kémiai, vagy biológiai ismereteket. Hiszen a mai iskola olyan dolgokra tanítja az ifjúságot, melyeknek az életben mindenkor hasznát vehetik.

A szülők, amikor aláírják gyermekeik bizonyítványát, hasznos, ha elgondolkoznak a fentiek.

Nemsokára szülői értekezletre hívják őket a pedagógusok.

Ha igazán szeretik gyermekeiket, nem közömbös számukra a fiatalok sorsa, elmennek valamennyien ezekre az értekezletekre és segítőkészséggel nyújtják a pedagógusoknak, az osztályfőnököknek. Elbeszélnek, ami szívüket nyomja, őszintén megvitatják a tennivalókat, és megkeresik azt az utat, amelyen együtt kell haladniuk a pedagógusokkal, hogy gyermekeik jobb, boldogabb jövőjét biztosítani tudják.

Pálréti Ágoston
tanulmányi felügyelő

Bücher Mihály zongoraestje

Az új bérletsorozat első estjén, február 6-án Bücher Mihály zongoraművész mutatkozott be a szegedi közönségnek. Műsorán Liszt h-moll szonátája, továbbá két Beethoven-mű, a G-dúr és a c-moll szonáta szerepelt.

A h-moll szonáta nemcsak Liszt művei között foglal el előkelő helyet, hanem a romantikus szonátairodalomnak is egyik legragyogóbb alkotása. Szellemi és technikai követelményei oly nagyok, hogy előadására csak az vállalkozhatik, aki rendelkezik mindazon tulajdonságokkal, amelyek nemcsak a műtechnikai kivitelezésében, hanem a tartalmi átélésben is segítik. Bücher Mihály szombat esti hangversenye azt mutatta, hogy a fiatal művészen mindezen tulajdonságok megvannak. Igaz, a formai egység megtartása — különösen a szonáta első részében — kevésbé sikerült; viszont az a lendület, mely egész interpretációját áthatotta, mely benyomást keltett a hallgatóságban. Különösen tetszett az Andante középrész egyszerű, szinte tolmácsolása, továbbá a zárófugató színporkázása, virtuóz előadása.

Műsorának második részében Beethoven legutolsó zongoraszonátáját, a III-es opusz-számot viselő c-moll szonátát hallottuk. Igen ritkán hallható mű. Érdekessége, hogy kétféle. Ez a két tétel azonban

tartalmi és formai tökéletességénél fogva a késői Beethoven-stílusnak szinte valamennyi sajátosságát magán viseli. Bücher Mihály előadásában főleg a mű romantikus tulajdonságainak kiemelésére törekedett. Ez, különösen az első tételben indokolt is volt, hiszen ez a szonáta lényegében jobban rászolgálna a „pathetikus” jelzőre, mint az e néven ismert opusz 13. c-moll. A második tétel ritmikai nehézségeit biztos technikával győzte, s az öt varrídó mindegyikét meggyőzően szólaltatta meg. Külön kell szólnunk az opusz 49-es G-dúr szonáta előadásáról is. Az a keresetlenül egyszerű és intim előadás, amelyben hallottuk, bizonyítja azt, hogy kis darabot is lehet művészi és elmélyülten előadni. Ami annál is jelentősebb, mivel ez a szonáta, — pedagógiai alkalmazásánál fogva — valósággal a kezdő zongoristák áldozatulá vált.

A hallgatóság megújuló tapsaira Bücher Mihály még Beethoven Skót táncát is előadta, igen lendületesen. A fiatal művésznél, elsősorban dinamikai skálája kiegyensúlyozottsága kell törekednie. Ennek megszerzése a formálókészség nagyobb biztonságát is eredményezni fogja.

KELEMEN IMRE

JEGYZETEK a „táncoló értekezletről”

Ki látott már olyan értekezletet, amelyen táncra kerekedtek a résztvevők? Sokan bizonyára azt mondják, ilyen nincs is, mert az „igazi” értekezletek unalmasak és végeldhatatlanok. Eppen ezért semmi kedvük sincs a jelenlévőknek táncolni.

— De az értekezlet befejeztével volt a tánc...

— Az mindjárt más. Hát akkor persze, hogy táncra kerekedtek örömmel, hogy vége van.

Nem, egyáltalán nem erről van szó. Itt azért perdltek táncra a résztvevők, mert a táncról folyt az értekezlet. És hiába tartott szombat délutántól a vasárnapi ebédig, még mindig volt kimerítetlen téma. Csongrád Megye Tanácsa Népművelési Osztálya rendezte ezt a népművészeti értekezletet karöltve a budapesti Népművészeti Intézettel a Csongrád, Békés és Bács-Kiskun megyei néprajzosoknak. A szegedi tanács Népművelési Osztálya volt a vendéglátó s az Ismeretterjesztő Társulat a házigazda, mert annak a klubjában zajlott le az esemény. Tárgya — amint a meghívó felületi — a népzene, népi tánc, gyermekjáték és daljáték, népmese és népi együttesek, néprajzgyűjtés, feljuttatás és színpadra való alkalmazás kérdései.

Az értekezlet határozottan érdekes volt. Szombaton az egyik felszólaló például — Bogár Imre Sárpilőről — arról beszélt, hogy őlt még elevenek a népi hagyományok a szokásokban, táncban, viseletben. Mikor bál van — mondotta, — bizony ő nem zavarja háza a gyerekeket estig. Hadd lelkedjenek: tanulják el a nótát, a táncokat... Valóban: hát nem így terjedtek nemzedékről nemzedékre a népi táncok, dalok, szokások? Pontosan így. Ez a természetes mód. Így lehet elevenen tartani ezt a kultúrát. Mezey Károly pedig — a szegedi színház művésze — arra hívta fel figyelmünket, hogy mennyi változatosság lehetséges egy-egy tánc előadásában. Gyűjtöttek egy táncot — mondta — meg is tanulták lassú tempóban. S hogy újból kimentek arra a helyre, frissen, ropogósan látták viszont ugyanazt a táncot ugyanattól az embertől. — Hát hogyan — kérdezték — a múltkor nem így táncoltátok? — De akkor nem volt kedvem — válaszolta. Ez a példa is a népi művészet elevenességéről beszélt.

Valami azonban hiányzott az értekezletről. A disztó művészet. Nem is mertem eddig kimondani azt a szót, hogy: néprajz. Mert ez is a rajzot juttatja eszembe. Vajon erről miért nem eszt szó? Kopasz Márta főiskolai adjunktusnak e kérdéskört bolygató hozzászólása is megvalósulatlannak maradt. Nem szabad tehát elhanyagolni ezt a területet sem. Remélem is, hogy érdemben foglalkoznak majd vele. Hiszen itt, Szegeden ennek szép hagyományai vannak: a Szegedi Fialatok Művészeti Kollégiuma annak idején kiadványain igen izélesen és sikeresen felhasználta és továbbfejlesztette a népi disztó művelőket. Ha akkor nem feledkeztek meg erről a tehetséges és haladó szellemű fiatalok, ma százszor inkább foglalkoznunk kell ezzel is.

Az értekezlet szórakoztató is volt. Mikor befejezték, a lelkes néprajzosok mindjárt hozzáláttak és megtanultak egy népi táncot.

(németh)

„Szabad Ifjúság”-ot a fiatalok kezébe

Ifjúsági szövetségünk életében nagy jelentőségű a Szabad Ifjúság.

Elengedhetetlenül szükséges a DISZ-vezetők és aktív munkájának jobb elvégzéséhez a Szabad Ifjúság rendszeres olvasása.

A DISZ II. kongresszusa tiszteletére a DISZ Központi Vezetősége vállalt telt, hogy országosan kilencvenezernél emeli a Szabad Ifjúság példányszámát.

A DISZ Csongrád Megyei Bizottsága a felajánlások csatlakozva versenyt hirdet meg a megye egész területén a Szabad Ifjúság példányszámának növelése érdekében.

A DISZ II. kongresszusáig egyezer példányszámmal fogjuk növelni a Szabad Ifjúságot. A versenyt minden hónapban értékeljük és a legjobb eredményt elérő bizottság vándorzászlót kap.

DISZ-fialatok! Ifjúgárdisták! Legyen jelszavunk: Szabad Ifjúságot a fiatalok kezébe! Ifj. Révész Pál

Nyolcezer dolgozó paraszt és ötven termelősövetkezet költözött Szeged környékén paprikatermelési szerződést

A több mint háromszáz éves múlttal visszatekintő szegedkörnyéki paprikatermesztésnek új lendületet adott a minisztertanácsnak a közelmúltban megjelent két határozata, amely szerint mintegy fél év alatt két ízben emelték a fűszerpaprika átvételi árát.

Tavaly is jól jövedelmezett a híres szegedi fűszernövény termelése Rácz Ignác röszei dolgozó parasztnak, aki 650 négyszögöl földről 35 mázsa 30 kiló paprikát szedett le. A fél holdnál is kisebb terület Rácz Ignác szorgalmas munkájáért a prémiummal együtt — amit kiváló terméseredményéért kapott — 6750 forint jövedelmet hozott. Ezenkívül 14 kiló örölt csemegepaprikát is kapott olcsó, kedvezményes áron. Rácz Ignác most 150 négyszögöllel nagyobb területre szerződött, Ki-

számította: ha az idén is a tavalyihoz hasonló jó termés lesz, az új rendeletek alapján — amelyek szerint a felfűzött csípősségmentes paprika árát hatvan, a csípőst nyolcvan forinttal emelték, — a tavalyinál még legalább kétezer forinttal lesz több a jövedelme.

A szegedkörnyéki gazdák örömmel fogadták a paprika átvételi árának emeléséről szóló rendelkezést, s bár még tart a szerződéskötés, eddig mintegy nyolcezer egyéni dolgozó paraszt és ötven termelősövetkezet kötött összesen 4200 holdra szerződést. Mivel a paprika csak tápanyagban gazdag földön hoz jó termést, a Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat a szegedi Sertéshizlaldából több mint 25 vagon trágyát utalt már ki a szerződéskötő gazdáknak.

Tavaszi munkák a szegedi tsz-ekben

Az utóbbi napok enyhe időjárásának hatására a szegedi határban is annyira felmelegedett és megszikkadt a talaj, hogy egyes termelősövetkezetekben hozzáfogtak a koratavaszi vetéshez.

AZ ALKOTMÁNY TSZ-BEN az idén csaknem kétszeresére növekedett taglétszámmal végzik a tavaszi munkákat: ősz óta negyvenötől nyolcvanra emelkedett a TSZ tagjainak száma. Kedden a meleg napsütés a TSZ mintegy félszáz dolgozóját kicsalogatta a földekre, s azon a napon befejezték az új, tizenhét holdas rizstelep csatornaépítését.

Sokan az öt holdról tizenhat holdra növelt konyhakertészetben szorgoskodtak. A 200 melegágy közül sokban annyira kifejlődtek a kalarábé és káposztapalánták, hogy

megkezdtek a pikírozást. Hozzáfogtak a borsó és a mák vetésének előkészítéséhez, s egy holdon már a földbe is került a mák.

A TÁNCICS TSZ tagjai a híres szegedi fűszernövény, a paprika jó termését alapozzák meg a trágyázás jó elvégzésével. Ugy határoztak, hogy az eredetileg tervezett 15 hold helyett 22 holdra emelik a fűszerpaprika területét. Eddig már sok mázsa istállótrágyát hordták ki, nagyrészt a fűszerpaprika alá.

A HALADÁS TSZ-BEN hozzákezdtek a gyümölcsfák ápolásához, a fák törzsének tisztításához.

A három új üvegházban szépen fejlődik a Mátrából hozott 15 ezer tő vadrózsa, s most hozzáfogtak szemszűkhöz. Néhány hónap múlva már piacra szállítanak a szép virágokból.

A felszabadulási verseny a Szegedi Erdőgazdaságban

A Szegedi Erdőgazdaság dolgozói is vállalásokat tettek felszabadulásunk tizedik évfordulójának tiszteletére. A felajánlások központjában a tavaszi munkák határidő előtt való elvégzése állt. A tavaszi csemetekerti, vetési, dugványozási és iskolázási munkákat azonban még nem kezdték meg, de a fakitermelésre szóló vállalkosuk teljesítésében dicséretreméltó eredményeket értek el. Munkájuk jelentőségét növeli, hogy az általuk kitermelt famennyiség nagyban hozzájárult a lakosság téli tüzeiellátásának megjavításához. A második negyedévre előirányzott 6646 köbméter fa kitermelését január 31-ig befejezték és előreláthatólag február 15-ig a harmadik negyedévről előhozott 500 köbméter fát is kitermeltek.

A tervezett kitermelési munkákon kívül vállalták, hogy a folyó hullámtéréből 600 köbméter tűzfát termelnek ki, a lakosság tüzeiellátására. Az elmúlt hetekben több mint 6000 mázsa tűzfát adták át a hullámtérből kitermelt fából a lakosságnak. Ezer köbméter tű-

zfát a környék dolgozó parasztsága, termelősövetkezetek, állami gazdaságok és gépállomások dolgozói részére értékesítettek.

A fatermelési munkákban kiemelkedő jó munkát végzett Kormány János, a mindsenti erdészet főerdésze és Máriás Ferenc, az erdészeti kerület vezető erdésze, Dénes János és Ménési Antal, a sándorfalvi erdészeti kerület vezető erdészei, akik jó szervező munkájukkal biztosították a fakitermelés zavartalan menetét. A fizikai dolgozók közül kiemelkedő eredményt ért el Fülöp Jenő, Jaksa Lajos és Becsei Sándor, a mindsenti erdészeti fogatosai, akik az árvízvesztélyben lévő faanyag kiszállítását fadradságot nem kímélve végezték és a kedvezőtlen körülmények ellenére is szállítási normájukat százszázalékra teljesítették. Dicséret illeti még a mindsenti erdészeten Ferenczi Máriát, aki a faanyag mentési munkáinál példamutató munkát végzett.

Halász László
főmérnök

A százéves kaktusz birodalmában

A Szegedi Tudományegyetem hűszholdas füvészkertjében sok ezer különféle délszaki növényt gondoznak. A meleg éghöz szokott növényeknek, virágoknak a tél hidege ellen most az üvegházak nyújtanak menedéket. Még a legnagyobb hidegben is nyolc-tíz fok meleg van a füvészkert hatalmas üvegházában, a mostani enyhe napokban pedig még fűtés nélkül is húsz fok fölé emelkedik a hőmérő higanyszála.

Mintegy harmincfajta pálma, változatos alakú kaktuszok, orchideák, mirtuszok telelnek itt. Az egyik pálma decemberben, éppen a legnagyobb hidegben virágzott ki, a kedvező környezetben. Csoportos, sárga szirmai a napokban hullottak le. Szemelláthatóan szépen fejlődnek a trópusok növényei. A nyolc-tíz méter magas Centia-pálmák már gondot okoznak a füvészkert dolgozóinak, mert ha továbbra is ilyen gyorsan nőnek, magasítani kell az üvegházat.

Féltő gondnal ápolják a füvészkert „legöregebb” növényét, egy Cereus Peruvianus nevű kaktuszt, amelyhez történelmi hagyományok fűződnek. Ezt az egyébként Peruból származó kaktuszfajtát Kosuth Lajos torinói száműzetéséből

küldte Magyarországra, a kolozsvári botanikus kertbe. Később innét került városunkba. A több mint százéves kaktusz egy méter magas, szép zöldszínű és két sarjat is hajtott.

A füvészkertben az üvegházban kívül is van élet. A hideget bíró növények — hogy csak egyet-kezt említsünk — a tavi rózsák és a ritkaszép indiai lóbuszok a szabadban, a tó vizében telelnek át. A sok látnivalóval szolgáló füvészkertben komoly tudományos munkák folyik. Greguss Pál professzor tanítványaival együtt gyakran látogat el ide. Az itt nevelt növények élettani működését és egyetem padjaiban, mikroszkópokkal, tudományos módszerekkel tanulmányozzák.

Novodni János főmunkatárs, Kiriály László tudományos munkatárs, Gálík József, most még az üvegházak alatt gondozzák, ápolják a növényeket, vigyáznak arra, hogy ne legyen nagy a hőmérséklet ingadozás, de május végén, amikor beköszönnék a meleg nyári napok — az orchideák, kaktuszok, pálmák és mirtuszok újból kikerülnek a szabadba, hogy teljes szépségükben pompázzanak.

Tóth Béla